

Интердисциплинарен подход към политоналните структури

Проф. д-р Весела Бояджиева

Naumova, Vesela. ‘The Relationship between Polytonal Musical Principles and Architectural Structures.’ In: *Integral Music Theory 2020*. Sofia: NMA “Prof. Pancho Vladigerov” Press, 2020/7, pp. 84-100, ISSN 2683-0841 Print, ISSN 2683-085X Online

Съвременната наука все повече се стреми към връщане назад към всеобхватните понятия, към разширяване на установените граници в отделните дисциплини, все повече метафоричният език и заимстването на терминология от различни области на науката и изкуството придобиват значение в професионалния изказ. Много общи принципи и процеси могат да се наблюдават както в т.нар. пространствени, така и във времевите изкуства. Чрез търсене на аналогии между сходни характеристики между музиката и архитектурата, авторът на изследването „Взаимодействие между политоналните музикални принципи и архитектурните структури“ намира пряка връзка между основните конструктивни характеристики в двете изкуства. Целта на изследването е да онагледява структурните принципи на политоналността – едно от най-значимите явления в музиката на 20 век и съответстващите ѝ архитектурни конструкции.

Изследването първоначално се опира на стабилни и разпознаваеми понятия – хармония, ритъм, фактура, пропорции, динамика, които гарантират разбираемост и в двете посоки на метафоричния изказ – от музика към архитектура и обратно – от архитектура към музика. Постепенно авторката разширява кръга от сравнения с по-конкретни аналогии, базирани на математически пропорции, като с това подготвя същината на основната теза – усещането за пространственост и обем, очевидни за архитектурната композиция, са сравними с политоналната музикална фактура и диференциацията на фактурните пластове. Дадени са многобройни и разнообразни примери, доказващи тази теза. Ценно за аргументиране на тезата е паралелното онагледяване с примери от архитектурата и тяхното съответствие в музикален контекст.

Изследването е подкрепено чрез цитиране на авторитетни автори, което дава представа за степента на възприемане на конкретните съществуващи аналогии.

Метафорите като цяло винаги внасят ценна информация за съществуващи явления, като подсилват тяхната експресивност и имат аксиологичен смисъл. В други случаи ролята на тези сравнения е още по-ценна – метафората има номинативно значение, когато става дума за прехвърляне на терминология, изработена в друга област на изкуството. Авторката Весела Наумова успява умело да използва тези две функции на метафората, в което е и основният принос на това изследване.